

Магістр 2 року навчання
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НЕЇ

Анотація. Обґрунтовано поняття категорії кадрової безпеки підприємства, зазначені зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на кадрову безпеку підприємства та які треба враховувати при аналізі стану кадрової роботи з погляду безпеки щодо беззбитковості трудових відносин.

Аннотация. Обоснованно понятие категории кадровой безопасности предприятия, отмечены внешние и внутренние факторы, которые влияют на кадровую безопасность предприятия и которые нужно учитывать при анализе состояния кадровой работы с точки зрения безопасности относительно безубыточности трудовых отношений.

Annotation. Concept of category of is external personnel safety of enterprise, noted and internal factors enterprise which influence on skilled safety are grounded and which need to be taken into account in the analysis of the state of personnel work from the point of safety in relation to the break-even of labour relations.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, кадрова безпека підприємства, управління персоналом.

На сучасному етапі еволюції методів управління в організаціях на першому плані усе чіткіше постає людина (персонал) як найголовніший інструмент провадження ефективної діяльності компанії. Персонал компанії впливає на всі аспекти життєдіяльності організації, а також невід'ємно пов'язаний з її економічною безпекою. Визначення місця і рівня впливу кадрової складової у загальній системі економічної безпеки організації потребує значних досліджень.

У центрі прогресивних концепцій управління знаходиться людина, яка розглядається як найвища цінність. Виходячи із цього, сучасні системи керування націлені на розвиток різноманітних здібностей працівників для того, щоб останні максимально ефективно були задіяні в процесі виробництва. Зростання ролі соціальної складової виробництва обумовлює якісні зміни систем керування організаціями, знаходить своє вираження в нових формах, методах і змісті кадрового менеджменту [1].

Людський фактор перетворився в головний фактор виробництва, у зв'язку із чим усе більш активно використовується поняття "інвестиції в персонал". При цьому ефективність використання кадрового потенціалу організації залежить від збалансованості її основних компонентів - особистісного й матеріального факторів виробництва.

У науковій літературі питання щодо економічної безпеки підприємства, формування кадрової політики на підприємстві обговорюється доволі активно в працях В. Щелкунова, О. Ареф'євої [2], В. Губського, В. Пономарьова, О. Кірієнко [3], Т. Кузенко, А. Колосова, О. Груніної, О. М. Ляшенко [4] та ін.

Кадрова безпека займає домінуюче положення відносно інших елементів системи безпеки компанії, оскільки вона "працює" з персоналом, кадрами, а вони в рамках будь-якої складової первинні. Служба персоналу – більш важливий суб'єкт у кадровій безпеці, ніж служба безпеки. Уся діяльність служб персоналу може бути розкладена на етапи (пошук, відбір, прийом, адаптація тощо аж до звільнення та далі) і на кожному етапі присутньою багато питань безпеки, що вирішуються саме співробітниками служби персоналу. Будь-яка дія менеджера з персоналу на будь-якому етапі – це або посилення, або ослаблення безпеки компанії з головної її складової – з кадрів.

Змістом категорії "кадрова безпека" є характеристика стану економічної системи, при якому відбувається ефективне функціонування всіх її функціональних складових, забезпечення захищеності та здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім впливам і загрозам, пов'язаним з персоналом, змістовний та структурний аналіз, діагностика та прогнозування впливу діяльності персоналу на внутрішні та зовнішні показники вказаної економічної системи. Кадрова безпека є комбінацією складових, пов'язаних між собою складними та часто завуальованими зв'язками [5].

Вивчивши і встановивши в компанії ряд процедур кадрової безпеки, служба персоналу зобов'язана і змушена контролювати виконання співробітниками та суміжними підрозділами цих процедур. Принцип постійності і всеосяжності контролю працює і тут. Таким чином, мета управління персоналом у системі економічної безпеки підприємства можна визначити як мінімізацію ризику і погроз з боку співробітників.

У зв'язку з цим можна виділити два основних напрями вдосконалення системи управління персоналом підприємства: управління кадровими ризиками та вдосконалення кадрових технологій.

На кадрову безпеку підприємства впливають як зовнішні (тиск на співробітників, інфляційні процеси), так і внутрішні фактори (недостатня кваліфікація працівників, неефективна система мотивації), які треба враховувати при аналізі стану кадрової роботи з погляду безпеки щодо беззбитковості трудових відносин.

Для збереження кадрової безпеки варто використовувати сучасні кадрові технології, включаючи такі механізми: ефективну мотивацію; прискорену адаптацію (за рахунок наставництва); своєчасне запобігання конфліктним ситуаціям, атестацію; компенсацію; розумну політику звільнення; пропаганду корпоративності.

З огляду на все зазначене, кадрову безпеку пропонується визначати як стан захищеності організації від ризиків і загроз, що пов'язані з персоналом, і також як захищеність персоналу організації, що враховує такі складові, як безпека здоров'я працівників, їх фізична безпека, соціально мотивована безпека, безпека, пов'язана з

Виходячі з цього поняття, можна зробити висновок, що персонал підприємства може виступати, як об'єктом небезпеки для підприємства, так і об'єктом, який підприємство повинно охороняти (надавати безпеку) (рисунок).

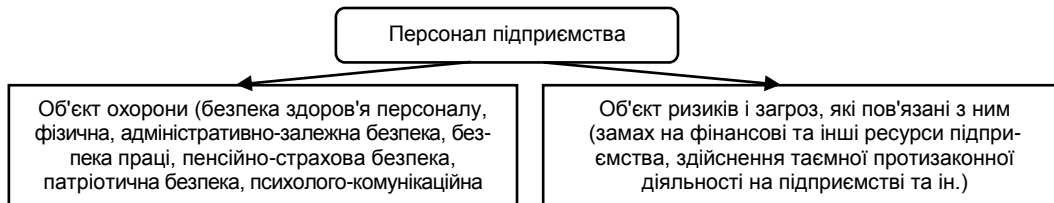

Рис. Персонал підприємства

Таким чином, кадрова безпека як домінуючий елемент системи економічної безпеки організації побудована на трудових та етичних відносинах інтелектуального потенціалу, які забезпечують стабільну і прибуткову роботу підприємства, запобігаючи як внутрішнім, так і зовнішнім загрозам, що сприяє розвитку людського та соціального потенціалу, підвищенню рівня і якості життя населення, що притаманні цивілізованому суспільству.

Наук. керівн. Веретенникова Г. Б.

Література: 1. Швець Н. Методи виявлення і збереження кадрової безпеки, або Як перемогти зловживання персоналу / Н. Швець // Персонал. – 2006. – № 5. 2. Ареф'єва О. В. Кадрова складова в системі економічної безпеки машинобудівних підприємств / О. В. Ареф'єва, О. Ю. Литовченко. // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 11. – С. 95–100. 3. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2002. – 384 с. 4. Ляшенко О. М. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : монография. – К. : Либра, 2003. – 280 с. 5. Подлужна Н. Загрози кадровій безпеці та методи їх попередження в виробничо-комерційній діяльності підприємств / Н. Подлужна, О. Єгорова // Схід. – 2010. – № 5 (105). – С. 56–60. 6. Єременко А. О. Кадрова безпека як підсистема в системі економічної безпеки підприємства [Текст] / А. О. Єременко, Т. В. Полозова // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – № 264. – У 9 т. – Т. 3. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2010.